

MEMO

Onderwerp : VNG position paper t.b.v. Rondetafelgesprek PFAS 11 december
Van : Michiel Scheffer
Aan : Vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat
Datum : 9 december 2019

Hartelijk dank voor uw uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek over PFAS. En de gelegenheid om daarvoor een position paper in te brengen. Uiteraard gaan wij graag op uw uitnodiging in. Hierbij treft u ons position paper aan.

Gemeenten zien in aanpak van de PFAS crisis een korte en een lange termijn.

Korte termijn

- Op dit moment is ons grootste aandachtspunt, dat een toename van zorgen bij inwoners is over mogelijke humane risico's van PFAS in de bodem. De VNG vindt het mede daarom belangrijk, dat er op korte termijn duidelijkheid komt over risico's van locaties met hoge gehalten PFAS in de bodem. Zie ook (<https://vng.nl/nieuws/tijdelijk-handelingskader-pfas>).
- Gemeenten zijn vervolgens blij met de verhoging van de minimumnorm van 0,1 naar 0,8 microgram/kg droge stof. Hiermee worden veel kleine knelpunten in de dagelijks werkzaamheden van gemeenten ondervangen. Veel gemeenten zijn daarnaast bezig met hun bodemkwaliteitskaarten en ook dat geeft meer mogelijkheden voor grondverzet.
- Alle beetjes helpen en dat geldt ook voor de uitbreiding van toepassingsmogelijkheden van grond door de geactualiseerde bodemkwaliteitskaarten. De vergrote toepassingsmogelijkheden bij gemeenten kunnen de weggevallen grond-toepassingscapaciteit van de diepe plassen niet volledig compenseren. Wel zouden gemeenten, provincies en het Rijk meer dan nu partijen met grond kunnen stimuleren om vrijgekomen grond zoveel mogelijk in de regio zelf weer toe te passen.
- Er blijven voor gemeenten nog wat knelpunten over, zoals hogere kosten, onduidelijkheid in bevoegd gezag rol. VNG inventariseert deze voor van de taskforce (eind januari).

Langere termijn

In ogen van de VNG maakt de PFAS drie vraagstukken zichtbaar die fundamenteeler van aard zijn:

1. Onwennigheid bij alle overheden in de omgang van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), waaronder onvoldoende koppeling met beleid en regelgeving voor stoffen die gevaar voor werknemers opleveren (Reach) en/of een barrière voor hergebruik of recycling vormen.
2. De afstand tussen landelijke beleidsinvulling en lokale uitvoeringspraktijk, deze is te groot.
3. De PFAS crisis laat zien dat de overheden in hun samenwerking nog grote stappen moeten zetten om de Omgevingswet te laten werken.

Hieronder lichten we dat toe.

Onwennigheid

Net als de Unie van Waterschappen ziet de VNG dat het in het bodemveld zoeken is naar de manier waarop in de uitvoering omgegaan kan worden met Zeer Zorgwekkende Stoffen. Bovendien

ziet de VNG dat er inhoudelijk sterke samenhang is tussen ZZS in lucht, water, bodem en afval, terwijl de overheid als geheel het ZZS vraagstuk separaat vanuit de verschillende milieucompartimenten aanvliegt.

Afstand

De formele juridische werkelijkheid en de uitvoeringspraktijk zijn bij invoering van het tijdelijk handelingskader met elkaar in botsing gekomen. Dit heeft geleid tot de PFAS crisis. VNG vindt dat dit knelpunt in de komende maanden aangepakt en opgelost moet worden. Inventarisatie volgt.

Omgevingswet

Uit de PFAS crisis zijn voor alle partijen lessen te leren over de manier van samenwerken onder de Omgevingswet. Voordat je iets invoert, gezamenlijk de maatschappelijke effecten inventariseren en daar gezamenlijk een aanpak op organiseren. Een evaluatie is om die reden essentieel en vraagt bovendien om betrokkenheid van BZK.

Hoogachtend,

Michiel Scheffer
Bestuurlijk PFAS gezant VNG